

สำนักเลขาธิการรัฐมนตรี
รับที่.....
รับที่(พิเศษ)..... 1356 กสค.
วันที่..... 21 ส.ค. 2564 14.00

ที่ กต ๐๗๐๔/๒

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๔๐๐

๒๗ มกราคม ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างอิง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๗๐๐ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ พร้อมคำแปลอย่างไม่เป็นทางการ
๒. ตารางติดตามผลการประชุม

ตามหนังสือที่อ้างถึง คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ เห็นชอบให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศร่วมให้การรับรองร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ และร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่องผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบและพิจารณาขอบหมายส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๗) เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ และการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ของไทย รวมทั้งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศร่วมให้การรับรองร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ และร่างถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขงญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนร่างถ้อยแถลงร่วมฯ ทั้ง ๒ ฉบับในส่วนที่ไม่ใช่สาระสำคัญและไม่ขัดกับหลักการที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบไว้ ให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบภายหลัง

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

การประชุมดังกล่าวเป็นการร่วมกันกำหนดแนวทางการร่วมมือภายใต้หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ (Mekong-U.S. Partnership - MUSP) ซึ่งยกระดับจากข้อริเริ่มลุ่มน้ำโขงตอนล่าง (Lower Mekong Initiative - LMI) และโดยที่การประชุมดังกล่าวมีความเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเพื่อมอบหมายส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

ถ้อยแถลงของการประชุมฯ ได้กำหนดแนวทางความร่วมมือภายใต้หุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ และความร่วมมือในอนาคต ซึ่งเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของหน่วยงานไทย จึงขอเสนอให้นำเรียน คณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๔. สารระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๓ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง การต่างประเทศได้เข้าร่วมการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ ผ่านระบบการประชุมทางไกล โดยมีรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามและ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศแห่งสหรัฐอเมริกาเป็นประธานร่วม โดยที่ประชุมฯ ได้รับรอง ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ สารระสำคัญของการประชุมฯ มีดังนี้

๔.๑ ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ สารระสำคัญของถ้อยแถลงร่วมฯ ไม่แตกต่างจากร่างถ้อยแถลงร่วมที่คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ อย่างไรก็ตาม มีการเพิ่มเติม ดังนี้ ๑) การขยายสาขาความร่วมมือด้านการบริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืนให้รวมถึงการอนุรักษ์และปกป้องสิ่งแวดล้อม และด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้รวมถึง การศึกษาและการส่งเสริมบทบาทสตรี ๒) การแสดงความยินดีต่อถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ว่าด้วย หุ้นส่วนพลังงานลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ (Japan-U.S. Mekong Power Partnership - JUMPP) ค.ศ. ๒๐๒๐ ซึ่งทั้งสองประเทศได้รับรองเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๓ และ ๓) การยืนยันจำนวนเงิน ๑๕๓.๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ที่สหรัฐฯ ประกาศสำหรับการดำเนินกิจกรรมและโครงการเพื่อประโยชน์ร่วมกันในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง ทั้งนี้ ถ้อยแถลงร่วมฯ มีเอกสารภาคผนวก ๒ ฉบับ ได้แก่ ๑) เอกสารแนวคิดการจัดตั้งหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ซึ่งระบุภาพรวมความคืบหน้าของความร่วมมือที่ผ่านมา ภายใต้ LMI และเหตุผลในการยกระดับไปสู่ MUSP หลักการความร่วมมือ วัตถุประสงค์ สาขาความร่วมมือหลัก และโครงสร้าง/กลไกการประชุมระดับต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือภายใต้ MUSP และ ๒) ถ้อยแถลงร่วมรัฐมนตรีญี่ปุ่น - สหรัฐฯ เรื่องหุ้นส่วนพลังงาน ลุ่มน้ำโขง ญี่ปุ่น - สหรัฐฯ ที่ทั้งสองประเทศร่วมกันรับรองเนื่องในโอกาสครบรอบ ๑ ปีของหุ้นส่วนพลังงาน ดังกล่าว โดยแสดงเจตนาที่ว่าจะทำให้ตลาดพลังงานในอนุภูมิภาคมีความเชื่อมโยงและยั่งยืนมากขึ้น รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๔.๒ สารระสำคัญของถ้อยแถลงของผู้แทนประเทศต่าง ๆ

๔.๒.๑ สหรัฐฯ ๑) ยินดีต่อการยกระดับความร่วมมือ LMI ให้เป็น MUSP ซึ่งจะช่วย ส่งเสริมบทบาทและขีดความสามารถและหลักนิติธรรมของประเทศสมาชิก และจัดการกับความท้าทายต่าง ๆ ๒) ปัญหาภัยแล้งและการบริหารจัดการน้ำ เห็นว่า จีนในฐานะประเทศต้นน้ำ ได้สร้างเขื่อนเพื่อกักเก็บน้ำซึ่งส่งผล ต่อความมั่นคงทางอาหาร น้ำ และพลังงานของประเทศลุ่มน้ำโขง ในการจัดการความท้าทายดังกล่าว สหรัฐฯ สนับสนุนคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission - MRC) ในเรื่องความร่วมมือเพื่อแบ่งปัน ข้อมูลน้ำและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับน้ำ ๓) การสอดประสานความร่วมมือ สหรัฐฯ สนับสนุนกรอบความร่วมมือที่ ประเทศลุ่มน้ำโขงมีบทบาทนำ เช่น ACMECS และพร้อมร่วมมือกับหุ้นส่วนการพัฒนาอื่น ๆ ของอนุภูมิภาค อาทิ ญี่ปุ่น อิตาลี อินเดีย และเกาหลีใต้ และ ๔) ประกาศเงินสนับสนุนจำนวน ๑๕๓.๖ ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ เน้นด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ความร่วมมือด้านพลังงาน และโครงสร้างพื้นฐาน

๔.๒.๒ ภาพรวมของถ้อยแถลงของประเทศสมาชิกอื่น ๆ มีสารระสำคัญดังนี้ ๑) ขอบคุน สหรัฐฯ ที่ให้การสนับสนุนอนุภูมิภาคมาโดยตลอด รวมทั้งในการรับมือกับโรคระบาดโควิด-๑๙ ๒) ยินดีต่อ การยกระดับความร่วมมือเป็น MUSP โดยเห็นว่าควรต่อยอดความสำเร็จของกิจกรรมและโครงการภายใต้ LMI และกระชับความร่วมมือใน ๔ สาขาภายใต้ MUSP ซึ่งตอบสนองความต้องการของประเทศในอนุภูมิภาค

๓) เห็นควรให้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการ MUSP และจัดตั้งกลไกทางการเงินเพื่อสนับสนุนโครงการและกิจกรรม ภายใต้ MUSP ที่ชัดเจน ๔) เห็นว่าในเวลาอันใกล้นี้ MUSP ควรให้ความสำคัญกับความร่วมมือด้านสาธารณสุขและการฟื้นฟูทางเศรษฐกิจเป็นอันดับแรก ๕) เน้นย้ำความสำคัญของการสอดประสานระหว่าง MUSP กับกรอบความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ ACMECS และอาเซียน และ ๖) ยินดีต่อการครบรอบ ๑ ปีของ JUMPP โดยสนับสนุนให้มีการดำเนินโครงการที่เป็นรูปธรรมภายใต้ JUMPP เพื่อการพัฒนาพลังงานอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เลขาธิการอาเซียน ยินดีที่ความร่วมมือ ๔ สาขาภายใต้ MUSP เกื้อหนุนแผนงานประชาคมอาเซียน ค.ศ. ๒๐๒๕ และแผนแม่บทว่าด้วยความเชื่อมโยงระหว่างกันในอาเซียน และเห็นว่า MUSP จะสร้างภูมิคุ้มกันให้ประชาชน ในยุคหลังโควิด-๑๙ พร้อมเสนอให้ร่วมมือกันส่งเสริมห่วงโซ่อุปทาน ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีสารสนเทศและส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๔.๒.๓ ประเด็นที่ไทยให้ความสำคัญ ได้แก่ ๑) ยินดีต่อการยกระดับความร่วมมือจาก LMI เป็น MUSP โดยเห็นว่าเป็นการยกระดับความร่วมมือกับอนุภูมิภาคฯ ในเชิงยุทธศาสตร์ ๒) ด้านความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ ควรส่งเสริมความเชื่อมโยงในทุกมิติและการสอดประสานกันด้านกฎระเบียบ และการใช้เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมการค้าการลงทุน ๓) ด้านพลังงาน สนับสนุนการดำเนินการผ่าน JUMPP เพื่อส่งเสริมการบูรณาการด้านพลังงานและการพัฒนาตลาดพลังงานในอนุภูมิภาคอย่างยั่งยืน โดยยินดีร่วมมือกับสหรัฐฯ เพื่อส่งเสริมการกระจายแหล่งพลังงานและประเภทพลังงานให้มีความหลากหลาย เหมาะสม และยั่งยืน รวมถึงการผลิตและการใช้พลังงานทดแทน ๔) ด้านการบริหารจัดการน้ำและทรัพยากรธรรมชาติข้ามพรมแดน ควรต่อยอดจากความสำเร็จของ LMI อาทิ โครงการ Mekong Water Data Initiative และยินดีต่อข้อเสนอของสหรัฐฯ ที่จะส่งเสริมบทบาทของ MRC และธรรมาภิบาลด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ๕) ด้านความมั่นคงรูปแบบใหม่ เน้นด้านสาธารณสุขโดยเชื่อว่า สหรัฐฯ มีความพร้อมที่จะส่งเสริมความแข็งแกร่งของอนุภูมิภาค ในการรับมือกับโรคโควิด-๑๙ และโรคระบาดอุบัติใหม่ ไทยพร้อมที่จะแบ่งปันประสบการณ์และแนวปฏิบัติ เรื่องหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า อาสาสมัครหมู่บ้าน และร่วมมือกับสหรัฐฯ ในการเสริมสร้างขีดความสามารถของบุคลากรทางการแพทย์ รวมทั้งการวิจัยและพัฒนาวัคซีน โดยย้ำว่าวัคซีนควรเป็นสินค้าสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงได้ ๖) ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ควรเร่งพัฒนาให้อนุภูมิภาคสามารถปรับตัวสู่ภาวะปกติใหม่และปกติต่อไป (new and next normal) อาทิ นวัตกรรม เศรษฐกิจดิจิทัล และการเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (e-learning) ซึ่งเป็นสาขาที่สหรัฐฯ มีความเชี่ยวชาญและสามารถร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง และ ๗) ย้ำความสำคัญของการสอดประสานกับกรอบความร่วมมืออื่น ๆ อาทิ ACMECS อาเซียน มุมมองของอาเซียน ต่ออินโด-แปซิฟิก (ASEAN Outlook on the Indo-Pacific - AOIP) แนวคิดอินโด-แปซิฟิกที่เสรีและเปิดกว้าง (Free and Open Indo-Pacific - FOIP) และใช้ประโยชน์จากกลุ่มมิตรประเทศกลุ่มน้ำโขง (Friends of the Mekong) ที่ประเทศสมาชิกหลายประเทศเป็นหุ้นส่วนการพัฒนา ACMECS ด้วย อาทิ ออสเตรเลีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ รวมทั้งการทำงานร่วมกันกับกรอบอื่น ๆ เช่น กรอบความร่วมมือแม่โขง - ล้านช้าง (Mekong Lancang Cooperation - MLC) เพื่อส่งเสริมบูรณาการของอาเซียนที่จะนำมาซึ่งสันติภาพ ความมั่งคั่ง และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

การดำเนินการตามถ้อยแถลงร่วมฯ สอดคล้องกับนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในการส่งเสริมและกระชับความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาค และการลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของ

ประเทศสมาชิก เพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะด้านการพัฒนาความเชื่อมโยงในทุกมิติ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และการลดความเหลื่อมล้ำทางการพัฒนา นอกจากนี้ ยังเป็นการเน้นย้ำบทบาทของไทยในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

-

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/ อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

-

๙. ข้อกำหนดและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

-

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงการต่างประเทศขอเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบผลการประชุมรัฐมนตรีหุ้นส่วนลุ่มน้ำโขง - สหรัฐฯ ครั้งที่ ๑ และพิจารณาอนุมัติส่วนราชการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ตามตารางติดตามผลการประชุม ดังความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมดีวินัย)

รองนายกรัฐมนตรี

และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กองส่งเสริมเศรษฐกิจสัมพันธ์และความร่วมมือ

กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๔๑๐๖ (บรรหาร ๐๘ ๓๒๒๖ ๘๗๑๔)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๑๔๐

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ bh.jirapat@mfa.mail.go.th